

Masarykova univerzita v Brně

Filosofická fakulta

Psychologický ústav

Seminární práce k předmětu

Psychologická terminologie a dokumentace

Zpracování článku *Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity*

Brno 2014/15

## První část (vyznačení primárních, sekundárních a terciárních informací)

1. „*Researchers across disciplines have become increasingly interested in understanding why even people who care about morality predictably cross ethical boundaries.*“ – terciární informace
2. „*This heightened interest in unethical behaviour, defined as acts that violate widely held moral rules or norms of appropriate conduct, is easily understood.*“ – terciární informace
3. „*Unethical behaviour creates trillions of dollars in financial losses every year and is becoming increasingly commonplace.*“ – sekundární informace
4. „*One form of unethical behaviour, dishonesty, seems especially pervasive.*“ – terciární informace
5. „*Like other forms of unethical behaviour, dishonesty involves breaking a rule—the social principle that people should tell the truth.*“ – terciární informace
6. „*Much of the scholarly attention devoted to understanding why individuals behave unethically has therefore focused on the factors that lead people to break rules.*“ – sekundární informace
7. „*Although rule breaking carries a negative connotation in the domain of ethics, it carries a positive connotation in another well-researched domain: creativity.*“ – primární informace
8. „*To be creative, it is often said, one must “think outside the box” and use divergent thinking.*“ – sekundární informace
9. „*Divergent thinking requires that people break some (but not all) rules within a domain to construct associations between previously unassociated cognitive elements.*“ – sekundární informace
10. „*The resulting unusual mental associations serve as the basis for novel ideas.*“ – sekundární informace
11. „*The creative process therefore involves rule breaking, as one must break rules to take advantage of existing opportunities or to create new ones.*“ – terciární informace
12. „*Thus, scholars have asserted that organizations may foster creativity by hiring people slow to learn the organizational code ...*“ – sekundární informace
13. „*... and by encouraging people to break from accepted practices ...*“ – sekundární informace

14. „... or to break rules.“ – sekundární informace
15. „Given that both dishonesty and creativity involve rule breaking, the individuals most likely to behave dishonestly and the individuals most likely to be creative may be one and the same.“ – primární informace
16. „Indeed, highly creative people are more likely than less creative people to bend rules or break laws.“ – terciární informace
17. „Popular tales are replete with images of “evil geniuses,” such as Rotwang in Metropolis and “Lex” Luthor in Superman, who are both creative and nefarious in their attempts to ruin humanity.“ – primární informace
18. „Similarly, news articles have applied the “evil genius” moniker to Bernard Madoff, who made \$20 billion disappear using a creative Ponzi scheme.“ – sekundární informace
19. „The causal relationship between creativity and unethical behaviour may take two possible forms: The creative process may trigger dishonesty; alternatively, acting unethically may enhance creativity.“ – primární informace
20. „Research has demonstrated that enhancing the motivation to think outside the box can drive people toward more dishonest decisions.“ – sekundární informace
21. „In five experiments, we obtained the first empirical evidence that behaving dishonestly can spur creativity and examined the psychological mechanism explaining this link.“ – primární informace
22. „We suggest that after behaving dishonestly, people feel less constrained by rules, and are thus more likely to act creatively by constructing associations between previously unassociated cognitive elements.“ – primární informace
23. „There is little doubt that dishonesty creates costs for society. It is less clear whether it produces any positive consequences.“ – terciární informace
24. „This research identified one such positive consequence, demonstrating that people may become more creative after behaving dishonestly because acting dishonestly leaves them feeling less constrained by rules.“ – primární informace
25. „By identifying potential consequences of acting dishonestly, these findings complement existing research on behavioural ethics and moral psychology, which has focused primarily on identifying the antecedents to unethical behaviour.“ – sekundární informace
26. „More speculatively, our research raises the possibility that one of the reasons why dishonesty is so widespread in today’s society is that by acting dishonestly, people

- become more creative, which allows them to come up with more creative justifications for their immoral behaviour and therefore makes them more likely to behave dishonestly, which may make them more creative, and so on.*“ – sekundární informace
27. *„In sum, this research shows that the sentiment expressed in the common saying “rules are meant to be broken” is at the root of both creative performance and dishonest behaviour.*“ – primární informace
28. *„It also provides new evidence that dishonesty may therefore lead people to become more creative in their subsequent endeavours.*“ – primární informace

Druhá část (tři citované zdroje a dohledané původní informace, jež autoři článku citovali)

1. *„Unethical behaviour creates trillions of dollars in financial losses every year and is becoming increasingly commonplace.“* – PricewaterhouseCoopers, 2011

Informace získána ze strany 8:

*„34% of respondents experienced economic crime in the last 12 months (up from 30% reported in 2009). Almost 1 in 10 who reported fraud suffered losses of more than US\$5 million.“*

2. *„One form of unethical behaviour, dishonesty, seems especially pervasive.“* – Bazerman & Gino, 2012

Informace získána z podkapitoly 2.1 Intentional Dishonesty: Predictable but Surprising Unethical Behaviour stran 17-18:

*„Together, these studies point to surprising inconsistencies between people’s desire to be good and moral and be seen as such by others and their actual unethical behaviour, and provide evidence consistent with the argument that morality is malleable.“*

3. *„By identifying potential consequences of acting dishonestly, these findings complement existing research on behavioural ethics and moral psychology, which has focused primarily on identifying the antecedents to unethical behaviour.“* – Bazerman & Gino, 2012

Informace získána z kapitoly 1. Pre-behavioural Business Ethics strany 9:

*„This focus on how human beings actually behave in moral contexts is where the new behavioural ethicists have found their niche. Behavioural ethicists describe the actual behaviour of people, how situational and social forces influence it, and they study ways in which decisions can be nudged in a more ethical direction through simple interventions. This new approach to ethics requires understanding and explaining moral and immoral behaviour in systematic ways. It requires understanding the antecedents and consequences of both ethical and unethical actions.“*

### Třetí část (popis získaných informací a jejich srovnání s interpretací autorů)

Informace získané dodatečně prostudováním původních zdrojů mi pomohly lépe porozumět textu a myšlenkám studie. Interpretace těchto informací autory článku byly dle mého názoru správně zpracované.

U prvních dvou zdrojů se informace nijak nelišily od interpretace autorů, ale u zdroje třetího se domnívám, že autoři se odchýlili od původního textu v případě zaměření výzkumu, a to pouze na neetické chování, kdežto z původní informace vyplývá, že zkoumáno bylo i chování etické.

## Čtvrtá část (popularizační článek)

Popularizační článek vycházející ze studie Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity. Evil Genius? How Dishonesty Can Lead to Greater Creativity. *Psychological Science* (Sage Publications Inc.) [online]. 2014, vol. 25, issue 4, s. 973-981.

Podvod? Ne, kreativita!

Domnívali jste se, že nečestný a nepoctivý člověk má do kreativní osoby daleko? Že tvořivost nikdy nemůže vést k podvodům? Nevěříme! Určitě jste slyšeli o lidech, kteří dokázali dlouho klamat ostatní, vést život, který Vám byl zcela skryt a velkých podvodníků, kteří až zázračně oklamali úřady a jiné orgány veřejné moci. Jak to? Odpověď na tuto otázku nám dali vědci z Harvardské univerzity, kteří se prostřednictvím pěti ne příliš komplikovaných experimentů dobrali spojitosti mezi tímto chováním a mírou kreativity. Jak? Čtěte dále!

První experiment zabývající se obecně vztahem podvodu a kreativity, zcela jasně dokázal, že podvodníci mají vyšší tvořivost než lidé bez těchto sklonů a smazal tak možnost zapříčinění individuálními rozdíly.

Experiment druhý, který se zaměřil na využívání příležitostí k podvodu, ukázal, že téměř všichni se této možnosti chytli (51 z 53 osob). Následující testy pak ukázaly, že u těchto osob byla naměřena vyšší kreativita než u těch, které nepodváděly.

Další experiment se zabýval, jak je podvod a následná kreativita ovlivňována etickým hlediskem. Přece jenom lidé budou troufalejší, vědí-li, že by se v případě odhalení podvodu nic moc nestalo, než kdyby toto mělo závažnější následky. Experiment se týkal přiznání slabšího testového skóru, které by mělo za následek snížení osoby v očích ostatních, ale byla zde možnost o tomto výsledku lhát a vyhnout se tak tomuto ponížení. Opět bylo prokázáno, že lidé, kteří o tomto výsledku lhali, měli vyšší míru tvořivosti.

Zajímavou teorií se zabýval čtvrtý experiment, jehož hypotézou bylo, že u lidí nezajímajících se o pravidla bude propojení podvod-kreativita vyšší, než u lidí, kteří pravidla brali vážně. Tato hypotéza se opět jako tři předchozí potvrdila.

Poslední experiment přímo navazuje na pokus předchozí a dokázal, že nečestné chování lidí, kteří se nenechávají vázat pravidly, u nich vyvolává velkou míru kreativity (oproti těm, kteří se pravidly vážou a nemají mnoho sklonů k podvádění).

A co tedy z tohoto výzkumu vyplývá? Všechny hypotézy autorů studie byly potvrzeny a to už samo o sobě něco vypovídá. Nečestné chování a nevnímání pravidel vám může přinést mnoho kreativních schopností, ale opravdu stojí za to vzdát se morálních a etických hodnot, abyste se mohli těmito schopnostmi chlubit? A jak daleko vlastně tento fenomén může až zajít? Přinesou další studie nový pohled na věc?

Zaujal Vás tento článek? Chcete se o těchto experimentech dozvědět více? Na konci stránky najdete odkaz na původní studii.